

**Kriittinen muotipäivä,
Muotikaupan Liitto ry,
Helsinki**

*SEPA kehittää
eurooppalaista maksamista*

**19 lokakuu 2009
Harry Leinonen**

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

SEPA on prosessi kohti yhteisiä sääntöjä ja maksutapoja

- nopeampia toimituksia
- alhaisemmat kustannukset
- enemmän automatisointia
- hyvää turvallisuutta

*Maksut
Helsingistä Roomaan
yhtä helposti ja tehokkaasti
kuin Helsingistä Turkuun*

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

EMU toi

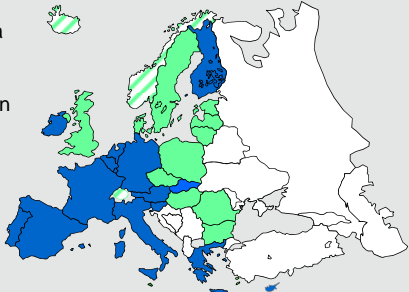
- yhteisen valuutan
- yhteisen rahapolitiikan
- yhteisen käteisen

mutta *yhteisen maksuliikealueen* rakentaminen käynnistyi vasta EU komission asetuksella, joka poisti ulkomaan maksulisän euro-alueella.

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

**SEPA = Single Euro Payment Area
Yhteinen maksuliikealue**

SEPA:n vaikutus on suurin Euro-alueella mutta muu EU, EEA-alue ja Sveitsi ovat osittain osallisina

Slovakia uutena mukaan euroon 1.1.2009

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

Tarvittavat toimenpiteet

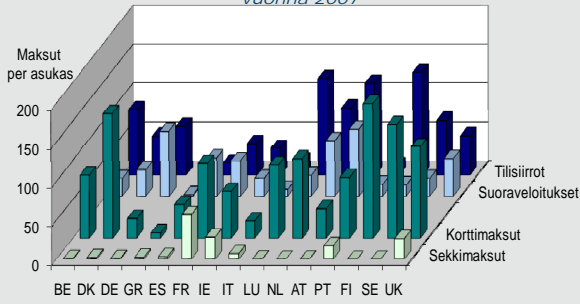
- ♦ Pankkienvälisen maksuliikkeen standardointi ja infrastruktuurin yhtenäistäminen
- ♦ Asiakaspalvelujen ja asiakasstandardien harmonisointi
- ♦ Korttien harmonisointi ja standardointi
- ♦ Yhtenäinen sääntely ja kilpailun esteiden poistaminen
- ♦ Tehokkaiden hallintorakenteiden käyttöönotto
- ♦ Tehokas migraatiosuunnittelu

Kansallisista ratkaisuista siirrytään yhteen yhtenäiseen eurooppalaiseen ratkaisuun.

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

Tavoitteena maksutapojen harmonisointi

Tilimaksutapojen lukumäärät asukasta kohti EU15 maissa, vuonna 2007

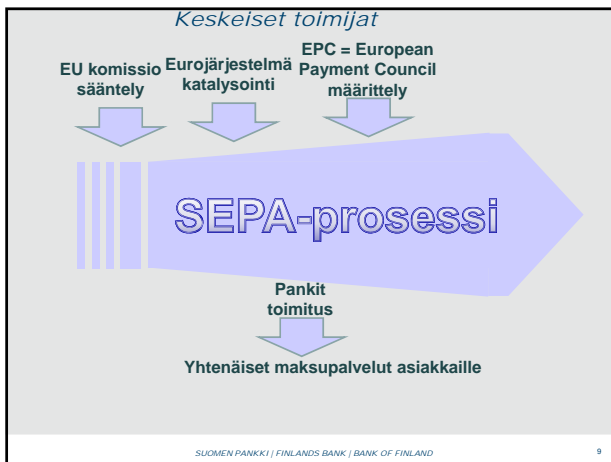
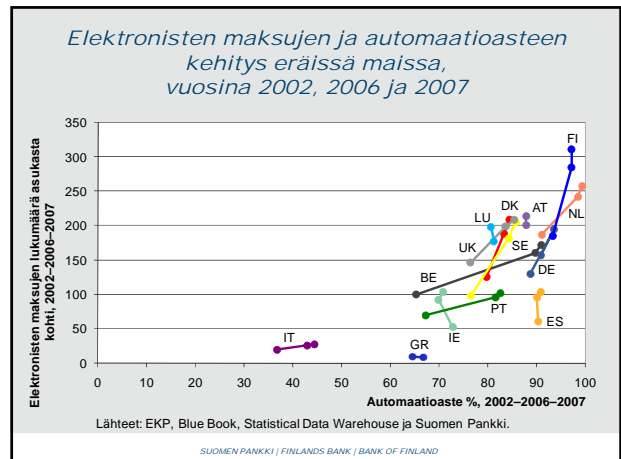
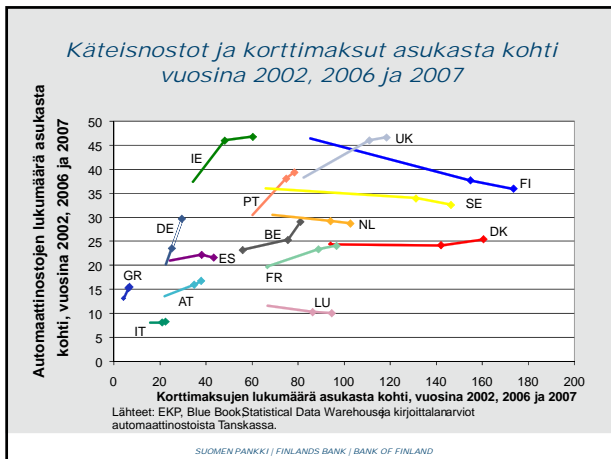
Maksut per asukas

Tilisiirrot
Suoraveloitukset
Korttimaksut
Sekkimaksut

BE DK DE GR ES FR IE IT LU NL AT PT FI SE UK

Lähde: EKP, Blue Book ja Statistical Data Warehouse.

SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

- ### SEPA palvelut
- ◆ SEPA peruspalvelut
 - Tilisiirto SCT (SEPA Credit Transfer)
 - Suoraveloitus SDD (SEPA Direct Debit)
 - SEPA korttimaksukehikko SCF (SEPA Card Framework) nyk. VISA, MasterCard kortit
 - ◆ Uudet SEPA lisäpalvelut 2010-2012+
 - SEPA-pikasiirrot
 - e-lasku (e-invoice)
 - Internet/verkko-maksu (SEPA online-payments)
 - Matkapuhelinmaksaminen (m-payments)
 - ◆ Lainsäädännön kehitys
 - Maksuliikeasetuksen 2560/2001 päivitys suoraveloituksista
 - Maksupalveludirektiivin voimaantuminen 1.11.2009 (Suomessa toukokuussa 2010?)
- SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

- ### Maksuliikeasetus EU 2560/2001 ja sen päivitetty versio
- ◆ SEPA-alueen euomaksuissa ei saa olla hintadiskriminaatiota (=sama hinta samanlaisille ulkomaanmaksuille ja kotimaan maksuille)
 - ◆ Asiakkaille tulee kertoa heidän IBAN (=kansainvälinen tilinumero) ja BIC (=kansainvälinen pankkitunnus) tunnuksensa SEPA-maksuja varten
 - ◆ Maksutapahtumakohtaisten maksutasetietojen raportointiraja on yleisesti 50.000 euroa tai sellaista ei ole kuten Suomessa
- Tämä nopeasti säädetty asetus käynnisti varsinaisen SEPA prosessin ja alensi välittömästi SEPA-maksujen tariffeja
- SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

- ### EU Maksupalveludirektiivi
- ◆ Astuu voimaan yleisesti marraskuussa 2009, mutta siirtymäaika sääntöjä vuoteen 2012 asti
 - ◆ Yhtenäistää merkittävä määrän maksupalvelusääntöjä euro-alueella
 - ◆ Säättää "varmuuden vuoksi" paljon yleisiä käytäntöjä yhtenäisyyden varmistamiseksi
- Direktiivi on tulos pitkistä neuvotteluista ja sisältää sen vuoksi erilaisia kompromisseja, mutta on nk. "maksimidirektiivi", joka tulisi toteuttaa kansallisissa lainsäädännöissä tarkasti samalla tavalla. Tavoitteena avata sisämarkkinoita ja lisätä kilpailua.
- SUOMEN PANKKI | FINLANDS BANK | BANK OF FINLAND

Maksupalveludirektiivin perustoimitussääntöjä

- ◆ Maksun pisin toteutusaika SEPA-alueella tapahtumapäivä +1
 - paperitoimeksiannoille korkeintaan tapahtumapäivä +2
 - siirtymäkautena, 1.1.2012 asti, voi tapahtumakohtaisesti sopia maksimissaan tapahtumapäivä +3
- ◆ Arvopäivien käyttö on kielletty = korkovaikutus kirjattaessa
- ◆ Maksut kirjattava täyteen arvoon = palvelumaksut kirjattava erikseen eikä saa vähentää "päältä pois"
- ◆ Maksut välitetään tilinumeron, korttinumeron tai vastaavan tilitunnisteen perustelle = nimi yms ei ole määräävä tekijä

Ulkomaan maksut nopeutuvat ja piilohinnoittelu vähenee (Suomessa ollaan jo nyt käytännössä tällä nopeustasolla)

Maksupalveludirektiivin velvollisuuksia palvelun toimittajille

- ◆ Määrittää maksujen ja sopimuksien minim tiedot
- ◆ Tilaamattomien maksuvälineiden lähettäminen on kielletty
- ◆ Maksuvälineen käyttörajoista ja sulkemisesta mahdollista sopia
- ◆ Auktorisoimaton tapahtuma hyvittävä asiakkaalle välittömästi asiakkaan reklamoinnin jälkeen
- ◆ Väärin toteutetun tai hävinneen maksutapahtuman hyvitys välittömästi maksajalle
- ◆ Kortti- ja suoraveloitusk maksujen palautus maksajan pyynnöstä jos summa alunperin määrittelemättä ja toteutunut summa on merkittävästi odotusten vastainen
- ◆ Suoraveloitusten peruutusmahdollisuus 8 viikon sisällä
- ◆ Kiistatilanteissa todistustaakka ensisijaisesti toimittajalla

Tiukentaa jonkin verran suomalaisia käytäntöjä asiakkaan eduksi

SEPA tilisiirto (SCT)

- ◆ Pankkienväliset uudet säännöt ja standardit (ISO 20022 XML)
 - IBAN pakollinen, BIC tarvittaessa (pankkikohtainen valinta)
 - Pankit tiedottavat IBANit ja BICit asiakkaille, kannattaa kirjoittaa laskuihin
 - ◆ Käyttöönotto Suomessa luultavasti seuraava
 - IBAN ja BIC pakollisia 1.7.2010 lähtien
 - Vanhojen kansallisten elektronisen maksuliikestandardit lakkaavat 31.12.2010 (mahd. erityispalvelua 31.10.2011 asti)
 - 31.10.2011 jälkeen pankit ottavat vastaan vain SEPA-tilisiirtoja
 - ◆ Asiakasstandardit myös ISO 20022 XML-pohjaisiksi lähtevät maksut pankkikohtaisen aikataulun mukaan ja saapuvat maksut (tiliotteet) vasta keskustelun alla
 - ISO 20022 XML:stä on tulossa maksuliikenteen perustandardi
 - ISO RF viitestandardi (suomalaisyypinen) mukaan 2010+
- SEPA-tilisiirtojen käyttöönotto on tähän asti ollut hidasta.*

SEPA suoraveloitus (SDD)

- ◆ Käyttöönottomahdollisuus pankkien välillä 1.11.2009 lähtien
- ◆ Merkittäviä eroja suomalaiseen käytäntöön
 - Valtakirjamallit
 - Peruutussäännöt
 - Palkkiokäytännöt
- ◆ Suomen tilanne on osittain avoin
 - Pankit suosivat automaattista e-laskua suoraveloituksen tilalle
 - Vanhan ratkaisun lopetusajankohta on auki
 - Uuden ratkaisun myöhäisin mahdollinen käyttöönottopäivämäärä on asetuksen mukaan 1.11.2010 ja pankit päättävät pankkikohtaisesti mahdollisesta aikaisemmasta päivämäärästä

SEPA-suoraveloitusten peruseriaatteet on päätetty, mutta sovittu kompromissi voi johtaa hitaaseen käyttöönottoon ja pieniin volymeihin.

SEPA suoraveloituksen peruslähtökohtia

- ◆ Veloitusvaltakirjat annetaan velkojille
- ◆ Maksajalla on 8 viikon peruutusmahdollisuus (paitsi yli 4 viikkoa aikaisemmin toimitetuista)
- ◆ Pankkien välillä on ensimmäisten vuosien aikana alhainen tapahtumakohtainen siirtohintaa (8,8 senttiä) mutta se poistuu siirtymisajan jälkeen (1.11.2012 asti)

Siirtohintakeskustelu ja nykyisten suoraveloitussmallien erilaisuus ovat hidastaneet etenemistä

SEPA korttikehikko

- ◆ Visa ja MasterCard kortit käyvät kuten aikaisemmin, pankkikorttityypiset debit-kortit yleistyvät
- ◆ Mahdollisia uusia tulokkaita
 - EAPS (European Alliance of Payment Systems= nykyisiä kortticlearingkeskuksia),
 - PayFair (kauppioiden ratkaisu),
 - Monnet (saksalaisten ja ranskalaisten yhteistyöhanke)
- ◆ Muutokset Suomessa
 - Visa ja Mastercard kortit yleistyvät
 - Puhtaasti kotimaiset pankkikortit ovat poistumassa
 - Kauppiasveloitukset ovat nousemassa kansainväliselle tasolle, mutta kansainvälinen taso laskee samalla

Tuleeko VISA:n ja MasterCardin rinnalle uusia verkostoja?

Korttien kehitysnäkymiä

- ◆ Viranomaiset haluavat poistaa siirtohinnoita ja lisätä avoimuutta/kilpailua korttijärjestelmissä
 - MasterCard siirtohinnoista sopimus
 - Keskustelut VISA:n kanssa jatkuvat
- ◆ Yhteiset korttisanomastandardit (ISO 20022 XML) mahdollisesti 2011+ = yhtenäiset päätteet
- ◆ Yhtenäinen clearingverkosto korttimaksuille 2011+?

Kuinka paljon viranomaiset tulevat avaamaan verkkoja laajemmalle kilpailulle ja uusille tulokkaille?

Standardointikehitys on ollut hidasta kun puolustetaan kansallisia markkinoita.

Uudet kehityshankkeet: eSEPA

- ◆ SEPA-pikasiirrot
 - Pikamaksu perille noin 2 tunnissa ko. palvelupankkien välillä
- ◆ e-laskut
 - Euroopan komission tuki
 - EBA (Euro Banking Association) projekti
 - Keskustelua myös EPC:n e-maksuryhmässä
- ◆ e-maksut (reaaliaikainen internet-maksu)
 - EPC työryhmä määrittelemässä internet-nappi-maksamista
- ◆ matkapuhelinmaksaminen
 - EPC työryhmä standardoimassa matkapuhelinmaksamista, mutta vasta alustavia selvityksiä
- ◆ Asiakkaiden verkko-(e-)tunnistaminen
 - Perusvaihtoehtoja selvitetään

Lisääntyvää mutta vaihtelevaa eSEPA kiinnostusta pankeissa, mutta edistykseksi pankit voivat tuottaa jo aikaisemmin 2010+. finanssikriisi lisää luultavasti kustannussäästökiinnostusta

Suomen Pankin toiminta

Suomen Pankki on erityisesti pyrkinyt nostamaan esiin modernien maksupalvelujen asiakastarpeet ja hyödyt mm

- ◆ nopeat toimitusajat ja tehokkaat palvelut
- ◆ selkeät ja toimivat maksuviitteet
- ◆ sähköisten asiakasstandardien tarve (XML, viitteet, automaattinen käsittely, e-lasku, matkapuhelinmaksaminen)
- ◆ läpinäkyvän hinnoittelun hyödyt

Suomen Pankki on toiminut aktiivisesti kotimaisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä viranomaisten, pankkien ja asiakastahojen kanssa.

Yhteisen maksualueen hyödyt kuluttajille

- ◆ edulliset ja nopeat maksut koko Eurooppaan
- ◆ helpompaa ostaa ulkomailta
- ◆ näkyvät hinnat ja valintamahdollisuudet
- ◆ paremmat mahdollisuudet kilpailuttaa pankkeja
- ◆ yhteiset säännöt koko alueella

Yhteisen maksualueen hyödyt yrityksille/kaupoille (edellyttää tehokasta eSEPAa)

- ◆ nopeampi maksuliike sitoo vähemmän pääomaa
- ◆ helpompaa harrastaa vientiä ja tuontia
- ◆ yhteiset sähköiset standardit luovat suurtuotannon etuja
- ◆ sähköisen laskutuksen standardi (suurin hyödyn aikaansaaja)
- ◆ kehittyneitä cash management palveluita
- ◆ paremmat mahdollisuudet kilpailuttaa pankkeja

Edellyttää

- SEPA valmiuksien varmistamista
- SEPA päivitykset yritysten maksuliiketoimintoihin
- ulkomaan maksujen rationointia
- kilpailuttamista

Nyt on aika päivittää maksuohjelmistoja. Nopeasti!!

Yhteisen maksualueen hyödyt yhteiskunnalle

- ◆ laajempi yhtenäinen markkina-alue
- ◆ läpinäkyvä hinnoittelu ja kilpailu tehostavat maksamista
- ◆ kasvu nopeutuu
- ◆ kilpailua ylläpitävät rakenteet takaavat jatkuvan kehityksen

Sähköisen laskutuksen säästöt olisivat luokkaa €50-100 mrd/vv ja muiden säästökohteiden vähintään €25-50 mrd/vv euro-alueella

Suomen nykyinen maksu-infrastruktuuri on tehokas, mutta isommalla alueella suurtuotannon etuja. Suomalaisille erityisetuja eSEPAsta?

Yhteinen maksualue tarvitsee

- pankkien palvelukehitystä
- asiakkaiden kiinnostusta
- viranomaisten tukea

*SEPA on yhteinen
ja pitkäjänteinen hanke*

*Muutos vaatii panostusta mutta tuo
merkittäviä säästöjä jatkossa*

SEPA-linkkejä:

Suomen Pankin Euro ja Taloudessa julkaistu artikkeli siirtymisestä
kohti yhtenäistä euromaksualueetta
http://www.bof.fi/fin/6_julkaisu/6.1_SPn_julkaisu/index.stm

Euroopan Keskuspankin raportti kohti yhtenäistä maksualueetta
tavoitteet ja määräajat
(6. seurantaraportti)
<http://www.ecb.int/pub/pdf/other/singleeuropaymentsarea200707fi.pdf>

Kansallinen SEPA-suunnitelma
[http://www.fki.fi/asp/ida/download.asp?pgid=2854&pgmain=fki-
www&primi=wwwuser_fki&docid=12047&sec=&text=.pdf](http://www.fki.fi/asp/ida/download.asp?pgid=2854&pgmain=fki-
www&primi=wwwuser_fki&docid=12047&sec=&text=.pdf)

Komission konsultaatiopyyntö
[http://europa.eu.int/comm/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-
2006_02_13.pdf](http://europa.eu.int/comm/internal_market/payments/docs/sepa/sepa-
2006_02_13.pdf)

Maksupalveludirektiivi
http://ec.europa.eu/internal_market/payments/framework/index_en.htm

European Payments Council (EPC)
<http://www.europeanpaymentscouncil.eu>

GT-news (Global Treasury) verkkolehti <http://www.gtnews.com>

eSEPA on maksamisen tulevaisuus

Kiitos

Harry Leinonen
Suomen Pankki
Rahoitusmarkkina- ja tilasto-osasto

Snellmaninaukio, 00100 HELSINKI
+358 10 831 2112
harry.leinonen@bof.fi
www.bof.fi/sc/leinonen